

20.8.1

83b → (משנה א') → 84b

1. עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל: שמות פרק כא פסוק כד
 2. ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת: ויקרא פרק כד פסוק כא
 3. ולא תקחו כפר לנפש רצח אשור הוא רשע למות כי מות יומת: במדבר פרק לה פסוק לא
 4. ומכה נפש בהמה ישלמנה נפש תחת נפש: ויקרא פרק כד פסוק יח
 5. ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשור עשה כן ועשה לו: ויקרא פרק כד פסוק יט
 6. ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת: ויקרא פרק כד פסוק יז
 7. והיה אם בן הכות הרשע והפילו השפט והקהו לפניו כד רשעתו במקור: דברים פרק כה פסוק ב
 8. משפט אחד יהיה לכם כגר כאזרח יהיה כי אני ה' אלהיכם: ויקרא פרק כד פסוק כב
 9. שבר תחת שבר עין תחת עין שן תחת שן כאשור יתן מום באדם כן ונתן בו: ויקרא פרק כד פסוק כ
 10. ולא תחוס עיניך נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל: דברים פרק יט פסוק כא
 11. ועשיתם לו כאשור זמם לעשות לאחיו ובערת הרע מקרבך: דברים פרק יט פסוק יט
 12. כוניה תחת כוניה פצע תחת פצע חבורה תחת חבורה: שמות פרק כא פסוק כה
 13. אם קום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ורפא: שמות פרק כא פסוק יט
 14. או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו: שמות פרק כא פסוק לו
 15. ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש: שמות פרק כא פסוק כג
 16. ונתן האיש השקב עמה לאבי הנער חמשים כסף ולו תהיה לאשה תחת אשור ענה לא יוכל שלחה כל ימיו: דברים פרק כב פסוק כט

I 101 basic liability for battery

- a זק: assess victim's value as slave before and after damage
- b צער: assess how much a person would take to endure such pain
- c רפוי: must pay medical bills so long as the wound isn't fully healed
- d שבת: pay lost wages as if victim is a watchman (already paid for זק)
- e בשת: relative to victim and batterer

II Arguments in favor of interpreting *lex talionis* as ממון

a ברייתא: vv. 1-7	e (בי ר' חייא) ברייתא: vv. 10-11
b (ר' דוסתאי) ברייתא: v. 8 – inequality in sentencing	f (בי חזקיה) אביי: v. 1
c (רשב"י) ברייתא: v. 8 – inequality in sentencing	g ר' זבד: v. 12
d (דבי ר' ישמעאל) ברייתא: vv. 5, 9	h (רבא) ר' פפא: v. 13
i אשי (vv. 1, 14) תחת: תחת: ר' אשי	
i Challenge: why not infer literal <i>lex talionis</i> from v. 15	
1 Rather - אשי (vv. 1, 16) תחת: תחת: ר' אשי	
ii Possible dissent: ר"א reads v. 1 literally	
1 Challenge: does he reject all of these aforementioned opinions?	
2 Rather: means we assess based on the <i>value</i> of the eye of the eye of the eye of the eye	

III Application of these laws in בבל (שליחותיהו קא עבדינן)

- a Story: donkey bit off a child's hand – after much deliberation, אשי ר' directed that he pay זק
  - i Upshot: father didn't want child to be evaluated as a slave, so he forgave the debt (father owed it to child later)
- b Story: ox chewed off hand of child
  - i Ruling: רבא ruled that tort be estimated as if he were a slave
    - 1 Challenge: רבא himself ruled that anyone evaluated as slave (no set amount) isn't collected in בבל
    - 2 Answer: intended that if victim('s family) would seize assets, they could keep up to that amount
- c רבא's ruling: any damage caused by שור (to people or animals) is collected in בבל: damage caused by people (either) isn't
  - i proposed reason for distinction: נזקי אדם are adjudicated by "אלהים" – i.e. בית דין מומחים
    - 1 rejection: נזקי שור are also adjudicated by "אלהים"
  - ii rather: we act as "agents" of (בא"י) של סמוכים as we do for הודאות והלוואות
    - 1 challenge: why not extend that application to נזקי אדם?
    - 2 Answer: we only extend it in areas that we have expertise
      - (a) Challenge: we have expertise in both נזקי אדם as well as נזקי שור
      - (b) Conclusive Answer: we only adjudicate in cases of:
        - (i) ממון: and not קנס
        - (ii) common torts: e.g. נזקי שור
        - (iii) remunerative: and not punitive

1. note: don't collect for שור תם & there is no העדאה in בבל – but רגל are collected - always מועדין